MAZOEA YA UFUASI WA KRISTO LEO

Baada ya kumaliza kozi hii yamkini ukapenda kwamba muda zaidi ungetumika katika kutendea kazi ya "maisha mapya katika kristo" ndani ya karne hii ya 21.Mtu anaweza kuuliza : "Ni kwanamna gani mfuasi wa kweli wa yesu kristo anaweza kubadili masomo ya biblia yaliyo andikwa muda mrefu na kuya tumia katika maisha yote ya kila siku leo ?" Hili ni swali la maana sana wote tunapaswa kuwa na wazo la uhakika kuhusu hili kama tutakuwa wafuasi wa yesu kristo .

Hebu tuanze kwa nukuu hii lahisi sana .

"Msiufuatishe namna ya dunia hii"

Mtume Paulo alipo waandikia waumini wa Rumi ,mji mkuu wa dora ile imara ya kirumi na kuhusu uovu ,aliwambia "Basi ,ndugu zangu ,nawasihi ,kwa huruma zake Mungu ,itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu ndiyo ibada ya dunia hii,bali mgeuzwe kwa kufanywa upya nia zenu, mpate kujua hakika mapenzi ya mungu yaliyo mema ,ya kumpendeza na ukamilifu. (warumi 12:1-3)

.Paulo alimaanisha nini kwa kusema hivi ?

.Walitakiwa kutoa miili yao kama dhabihu hai kwa Mungu.

.Maisha yao yote yalipaswa kukabidhiwa kwa Mungu katika utakatifu kukubalka mbele zake .

.Walipaswa wasifuatishe . "namna dunia hii"yaani mwenendo wao wa maisha au tabia yao ilitakakiwa kuwa tofauti kabisa na namna ulimwengu unaowazunguka unaoishi .walipaswa kugeuza "kwa kufnywa upya nia"zao Binkia ilikuwa imetoa namna mpya ya kufikiri ambayo ilibadili mtazamo wao wote wa maisha kwa kuwa na nia zilizoladilishwa kwa mapenzi ya Mungu na hivyo kuwa na tamaa kubwa ya kufuata njia yake kufanya juhudi ili kuwa kama yesu –na kumfauata "nyao zake " (1 petro 2:21).

Wazo hili la kuishi maisha ambayo ni tafauti na jinsi ulimwengu unavyoenenda humelezwa katika sala ile ya ajali kabla ya kifo chake. Alisema imi nimewapa (wanafunzi neon lako :na ulimwengu umewachukia .kwa kuwa wao si wa ulimwengu kama mimi nisivyo wa ulimwengu mimi siombi kwamba uwatoe katika ulimwengu bali uwalinde na yule mwovu wao si wa ulimwengu kama mimi nisivyo wa ulimwengu. Uwatakase kwa ile kweli neon lako ndiyo kweli (yohana 17:14-170)yesu aliona kuna shimo kubwa kati ya namna Mungu anayotaka watoto wake waende na mwenendo wa ulimwengu .kama Paulo alijua kwamba ni kwa kusoma na kulifuata neno laMungu ndipo wanafunzi wake wangebadirika . Hivyo alisemmma : "mimi nimewapa neno lako"na tena "uwatakase (au uwafanye kuwa watakatifu)kwa ile kweli ."

Ni kwa nguvu za neno la Mungu ambalo limewekwa na kuaminiwa ,ndio itaimarisha imani yetu ili kuushinda mwenendo wa ulimwengu "kwa maana kila kitu kilicho zaliwa na Mungu huushinda ulimwengu , na huku ndiko kushinda kushindako ulimwengu hiyo imani yetu"(1 Yohana 5-4)mfano mkubwa zaidi wa kushinda huku ni bwana mwenyewe alisema kabla tu ya kifo chake : "Lakini jipeni moyo ,mimi nimeushinda ulimwengu" (Yohana 16:33) –na tumeitwa kumfuata .Kuwa rafiki wa ulimwengu na njia zake kuna matokeo mabaya sana.Hamjui ya kwamba kuwa rafiki wa dunia ni kuwa adui wa Mungu?basi kila atakaye kuwa rafiki wa dunia hujifanya kuwa adui wa Mungu" (Yakobo 4:4).

Ni nini hii "dunia" ambayo hatupaswi kuifuatisha kama wafuasi wa yesu kristo Jibu limetolewa kwa udhahili kabisa na Yohana : " Msiipende dunia na mambo yaliyomo katika dunia mtu akipenda dunia kumpenda baba hakumo ndani yake .Maana kilichomo

duniani ,yaani ,tama ya mwili, na tama yamacho na kiburi uzima havitokani na baba bali vyatokana na dunia ina pita pamoja tama zake ,bali yeye afanyaye mapenzi ya Mungu adumu hata milele" (1 Yohana 2:15-17)

"Dunia"katika maana ya biblia hujumuisha mambo yote maovu ambayo ambayo hutokana na tama ya mioyo ya wanadamu :- "tama ya mwili , na tama ya macho na kiburi cha uzima".Muda mfupi baada ya hukumu ya gharika katika siku ya Nuhu, ilielezwa kwa ufupi kwa maneno yafuatayo : "BWANA akaona ya kuwa maovu ya wanadamu ni makubwa duniani na kwamba kila kusudi analo waza moyoni mwake ni baya tu siku zote" (Mwanzo 6:5).

Hivyo Yohana aliliweka suala hili kwa umakini sana aliposema kwamba endapo tutaipenda "dunia"kumpenda Mungu hakupo. Hivyo haishangazi Paulo anapowaonya waumini Warumi :wasiifuatishe dunia "namna ya dunia hii,bali (wageuzwe)kwa kufanya upya nia" zao.kwa kufanya hivi aliwaambia "itoeni miili yenu iwe dhabihu iliyo hai,takatifu ya kumpendeza Mungu" (Warumi 12:i-2).

Ni namna gani mfuasi wa kristo leo aweza kuutoa mwili wake kuwa "dhabihu iliyo hai, takatifu,ya kumpendeza Mungu"?

Kama ilivyo kuwa katika siku za mitume ,wakati wetu umegawanyika katika maeneo makuu mawili ya msingi. Sehemu moja tunaweza kuita "Muda wetu wa kazi"ambao hutumika ili kujipatia mahitaji yetu na familia zetu kwa upande wa chakula mavazi. Sehemu nyingine ya mda wetu tutaita "Muda wetu huru".Kwa huu tunamaanisha sehemu ile ya muda tunayo itumia kufuata shughuri tinazo chagua kwa ajili yetu wenyewe

Tutaangalia kwanza kuhusu muda wetu wa kazi kama wafuasi wa kristo.

SHUGHURI ZETU ZA KILA SIKU ZA AJIRA

Mwanafunzi wa kristo angefanya ili kuzalisha kwa ajili yake mwenyewe na kama anafamilia hiyo. Kulikuwa na ugumu ambao uliinuka katika thesalonike.kuhusu baadhi ya waumini ambao warifikiri kwamba hawakupaswa kufanya kazi. Maelekezo ya Paulo ni dhahili

" Kwa kuwa wakati ule tulipo kuwapo kwenu tuliwaagiza neno hili, kwamba ikiwa mtu hataki kufanya kazi,basi asile chakula. Maana twasikia kwamba wako watu kwenu waendao bila utaratibu hawana shughuri zao wenyewe , lakini wajishughurisha na mambo yaw engine .Basi twawaagiza hao,na kuwaonya katika bwana Yesu kristo,watende kazi kwa utulivu na kwa chakula chao wenyewe" (Wathetholanike3:10-12).Paulo alitarajia kuwa ndugu dada wakijishughurisha katika shughuri zao za kila siku.kuwa wanafamilia katika nyumba ya Mungu hakukuwazuia kusaidia katika masuara ya vyakula na fedha.

Paulo akiwakumbusha waumini kwa mfano wake,anasema. " Sikuamini ninyi wenyewe mnajua yakua mikono yangu hii imetumika kwa mahitaji na ya wale waliokuwa pamoja nami. Katika mambo yote nimewaonyesha yakuwa kwa kushika kazi hivi imewapasa kuwasaidia wanyonge na kuyakumbuka maneno ya Bwana Yesu jinsi alivyo sema mwenyewe, Niheri kutoa kuliko kupokea" (matendo20:33-35) Paulo kikazi alikuwa nimtengeneza-hema (matendo18:3)na alikuwa tayari kufanya kazi kwa mikono yake mwenyewe si kwaajili yake tu bali hata kwa ajili ya wale ambao hawakuweza kupata kazi :Hii ni roho ambayo kila mmoja anapaaswa kuifuata.Alisema hakuipenda dhahabu wala fedha ya watu wengine – hakuitaka pesa yao

Tena Paulo ameweka suala hili kwa uwazi kabisa . “Lakini mtu yeyote asiye watunza walio wake yaani wale wa nyumbani mwake hasa, ameikana imani tena ni mbaya kuliko mtu asiye amini” (Timotheo5:8).

Baada ya kuona kwamba tunapaswa kuwajibika ili kujipatia mahitaji yetu ya kila siku ili tuishi , pia tunaambiwa kwamba tufanye hivyo kwa uzuri kana kwamba tunamtumikia Bwana yesu Kriisto. Tena,fikilia maelekezo anbayo Paulo aliwapatia waumini wakarne ya kwanza. “watiini wao walio bwana zenu kwa jinsi ya mwili, kwa hofu na kutetemeka kwa unyofu wa moyo kana kwamba ni kutii Kristo ,wala si kwa utumwa wa macho tu kama wajipendekezao kwa wanadamu,bali kama watumwa wa kristo mkitenda yampendezayo Mungu kwa moyo,kwania njema kama kumtumikia Bwana wala si mwanadamu (waefeso6:5-7 tazama pia.Wakorosai3:22-25 na Tito 2:9-10). Nilazima tujibidishe kwa kufanya vizuri katika kazi zetu za kila siku kana kwamba. Tunamtumikia kristo.

Katika shughuri za kazi siku hizi kuna migogoro inayo sababsha migomo,mtumishi wa bwana hatashiriki katika shughuri kama hizi ambako watu hudai maslahi zaid kwa ajili yao wenyewe .Tunapewa wito wa kufanya kazi kwa uaminifu, tukiamini katika Mungu kwamba ndiye anaye shughurikia maisha yetu. Mwafunzi-mwenye kufikili anaweza kuishi kwa miongozo hii huku akiendelea na shughuri zake za kila siku kama huduma kwa kristo.

Hata hivyo kuna nyakati ambazo mtu anaweza azipate ajira au kwa sababu ya ugonjwa anaweza asifanye kazi . Je jukumu la ndugu ni nini kuelekea hali hii miongoni mwao wenyewe? Paulo anakazia kwamba ndugu ambaye anaajira anapaswa kufanya kazi iliyo nzuri kwa mikono yake mwenyewe apate kitu cha kumgawia mtu anaye hitaji”(waefeso4:28)Tunapaswa kuangalia hili na na kupenda kuwasaidia wale walio katika uhitaji wqa kweli lazima waweze kuomba msaada.

AJILA (SHUGHURI)ZISIZOTAKIWA KWA MWANAFUNZI WA KRISTO

Anapotafuta ajira mwanafunzi wa kristo hapaswi kujiingiza katika nafasi yeyote ile ambayo itaenda ambayo itaenda kinyume na njia za kristo. Ni lazima akumbuke sku zote kwamba bwana anaye mtumikia yuko mbinguni….. “mnamtumikia Bwana kristo” (wakorosai3:24)hivyo kuna baadhi ya Kazi ambazo anapaswa kuziepuka .itakuwa vibaya kwa mfano kujiunga na jeshi,la majini au la anga kwasababu ya kwamba atatakiwa kuwaua watu vitani au uharifu utakapo tokea. Yesu ametoa jibu kwa swali hili. “wote wushikao upanga”wataangamia kwa upanga” (Mathayo 26:52, Yohana18:36)

Baadhi ya nafasi za kazi hazikubariki kabisa mfano jeshi kama ilivyotajwa hapo juu lakini kuna zingine ambazo pia hufuata mstari huo huo ambazo ni kinyume kinyume na sheria ya kristo .Hii ni pamoja na kuwa polisi , mlinzi, askari, -magereza au shughuri zozote zinazohusisha utiaji nguvu kwenye miili ya watu .Yesu aliwaamuru wanafunzi wake : “Msimlipe mtu ovu kwa ovu . Angalieni yaliyo mema machoni pa watu wote .Kama yamkini kwa upande wenu make katika amani na watu wote .wapenzi msijilipize kisasi bali ipisheni ghadhabu ya maovu ya Mungu , maana imeandikwa,kisasi ni juu yangu mimi,mimi nitalipa anena Bwana.Lakini adui yako akiwa na njaa,mlishe,akiwa na kiu mnyweshe,maana ufanyapo hivyo utampalia makaa ya moto kichwani pake. Usishindwe na ubaya bali uushinde ubaya kwa wema” (warumi 12:17-21)

Kuna maeneo mengine hayafai kufanya mle kwa sababu ya mazingira yake yasiyoya kimungu. Haya nipamoja na nyumba za starehe pamoja na vinywaji au kabla za usiku – hakuna mwafunzi wa kweli anaye tafuta maisha ya kiutakatifu atayazoea maisha

haya.wala usinge kuwa vyema kwa mwanafunzi wa kristo kujiingiza katika shughuri za burudani kama vile kwenye majumba ya maonyesho hayo,sehemu za michezo yezo ya kamari na nyinginezo zinazo fanana na hizo.

Mwisho shughuri zozote zile ambazo si za uwaminifu na zinazo epusha wajibu halali wa nchi si sehemu ya mwanafunzi wa kristo wa kutafuta ajira.kuhusiana na suara la hili ni kuwa rafiki wa asiye amini kwa sababu kwa bahati mbaya mgogoro unaweza kuzuka kutokana na matakwa na matarajio ya mwanafunzi kwa suara la maisha Paulo analiweka suala hili kwa namna hii . "Msifungiwe nira pamoja na wasio amini kwa jinsi isivyo sawasawa , kwa namna pana urafiki gani kati haki na Uasi?Tena panashirika gani kati ya nuru na giza?" (2 Wakoritho 6:14).

Mwafunzi anaye taka kuja kujua juu ya ukweli wa Mungu wakati umeajiliwa kwenye nafasi isiyo faa atatafuta njia za kuwa huru kutoka kwenye shughuri hiyo inapo wezekana

.WAJIBU KWA SHERIA ZA NCHI

Ingawa mwanafunzi anaishi kama "msafiri na mpitaji" katika nchi yake (Waeblania 11:13 -14)akitazama siku ambayo ufalme utaimarishwa ana jukumu la kuzishika sheria za nchi katika roho ya kupenda . ukweli hili ndilo Biblia hufundisha.

Paulo anampatia Tito ushauli kwa ajili ya waumini wa krete : "Uwakumbushe watu kunyenye kea kwa wenye uwezo na mamlaka na kutii na kuwa tayari kwa kila kazi njema" (Tito 3:1)

Ushauri wa Petro ni : "Tiini kwa kila mamriwacho na watu, kwa ajili ya Bwana, ikiwa ni mfalme kama mwenye cheo kikubwa ,kama wanaotumwa naye ili kuwalipiza kisasi watenda mabaya na kuwasifu watenda mema . Kwasababu ndiyo mapenzi ya Mungu kwamba kwa kutenda mema mzibe vinywa vya ujinga vya watu wapumbavu" (1 Petro 2 :13-15)

Siyo tu tuzitii sheria za nchi , bali pia tushukuru kwa uhuru turionao katika kumwabudu Mungu , endapo tunabarikiwa na hili –tunaelewa kuwa hili halipo hivyo kwa nchi zote . Paulo alimwomba Timotheo kuwasihi wauminiwa Efeso kwa maneno haya : "Basi kabla ya mambo yote ; nataka dua, na sara, na maombezi, na shukurani, zifanyike kwa ajili ya watu wote ;kwa ajili ya wafalme na wote wenye mamlaka tuishi maisha ya utulivu amani, katika utawa wote na ustahivu" (1 Timotheo 2:1-2).

Katokana na nanukuu haya tunaona kwamba wajibu wetu ni kuishi maisha ya uaminifu na wajibu chini ya sheria za nchi kwa roho ya kupenda,kama kumtumikia Mungu aliye mbinguni.kwa sababu hii tunalipa kodi zetu na kuzishika sheria zote zanchi, nahii kweli kabisa ni kutia ndani sheria ndogondogo na sheria za barabarani zilizowekwa kwa ajili ya ya maisha yetu. Yesu alipoulizwa kuhusu ulipaji wa kodi flani alijibu : "Mlipeni kaisari yaliyo ya kaisari, na Mungu yaliyo ya Mungu" (Mathayo 22:17-21) . Paulo anazungumzia kuhusu suara hili tena katika warumi 13 :1-7, akisema kwa kumarizia : "kwasabau hiyo tena tena mwalipa kodi; kwa kuwa wao ni wahudumu wa Mungu, wakidumu katika kazi hiyo hiyo. Wapenzi wao haki zao; mtu wa kodi,kodi; mtu wa ushuru, ushuru; astahiliye hofu,hofu; astahiliye heshima, heshima;"

Baada ya kuelezea wajibu wetu wa kutii sheria za nchi sheria hizi zinapo pingana na zile za Mungu,mwafunzi ataona ni vyema kumtii Mungu wa mhimu zaidi kuliko sheria za mwanadamu. Tunaliona hili katika mfano kwenye agano jipya , kuhubili kuhsu Yesuna injili. Jibu la Pwtro na Yohana lililkuwa: Nihaki mbele za Mungu kuwasikiliza ninyi kuliko Mungu,hukumu ni ninyi wenyewe; maana sisi hatuwezi kuacha kuyanena mambo tuliyo yaona na kuyasikia" (Mathayo 4:18-20).mara nyingine, Paulo na mitume walipo

kuwa mbele za baraza tena wakishtakiwa juu ya kuhubili, walijibu, "Imetupasa kumtii Mungu kuliko wanadamu" (Mathayo 5:29).

Sehemu inayoeleweka ambayo mwanafunzi lazima asimame kwa imani yake mwenyewe dhidi ya sheria za nchi ni pale ambapo kuna ulazima katika shughuri ya kivita. Atazishauli mamlaka kwamba dhahili yake mbele za Mungu haita muhusu kujihusisha na shughuri yeyote ile ya kivita.

"MWACHIE NA JOHO PIA"

Mwanafunzi atafanya nini anapodaiwa pesa na mtu ambaye nivigumu kufikia maelewano. Hili linaweza kuwa tatizo kubwa mwanafunzi anaweza kukumbana nalo –au inawezekana kushtakiwa kwenye vyombo vya sheria ili kujibu baadhi ya tuhuma. Tunapaswa kufuata shauli lka bwana katika hili pia : Aliandika "Na mtu atakaye kukushtaki na kuitwa kanzu yako,Mwachie na joho pia .Na mtu atakaye kulazimisha mwendo wa maili moja, nenda naye mbili"(Mathayo 5:40-41). Mwanafunzi siku zote, ni lazima akamilishe mapema mambo yote ykumpelekea kushtakiwa asipo fanya hivyo na si kusubili mpaka alazimshwe kulipa kile anacho daiwa. Endapo kama ni pesa anadai na amekwisha kuoamba na kukataliwa mwanafunzi hata chukua hatua za ksheria dhidi ya mtu huyo bali atavumilia tatizo hili; akimtumaini Mungu kuyaangalia maisha yake .Paulo aliwakalipia wanafunzi kwa kufanya hivi akisema "Basi imekuwa kwenu kwamba mnashtakiwa ninyi kwa ninyi. Maana si afadhari kudhurumiwa ?Maana si afadhari kunyanganywa malizenu?" (1Wakorotho 6:7).

Mfano mkuu wa mmoja aliye vumilia makosa yaw engine bila kuchukua hatua dhidi ya maadui zake ni Bwana wetu. Ametuacha mfano wa kufuata. "Maana kristo naye aliteswa kwa ajili (yetu aktuachia)kielelezo (tufuate)nyayo zake," yeye hakutenda dhambi; wala hila haikuonekana kinywani mwake. Yeye alipo tukanwa, hakurudishia matukano; alipo teswa, hakuogofya; bali alijikabidhi kwake yeye ahukumuye kwa haki" (1Petro 2:21-23).

URAFIKI.

Tuta kutana na watu wengi kwa siku nzima, hususani kama tunaishi mazingira ya mjini. Kwanza kuna majirani, na kasha kuna wale ambao tunakutana nao tunapo endelea na shughuri zetu za kila siku kazini,shuleni, chuoniau katika shughuri zetu za ndani : katika hawa baadhi yao tutakuwa na ukaribu kwasababu ya uhusianowa kawaida tulionao kwao. Mawasiliano haya kwao hutupatia nafasi ya kuonesha uwanafunzi na kuwaambia juu ya tumaini kuu la wokovu tulionao katika kristo.

Hata hivyo kutakuwa pia na changamoto juu yetu. Watu hawa wanaweza kutufanya tujiunge kwenye shughuri wanazo zipenda wao.Wameweza kutuomba kwenda sehemu tunazijua ziko kinyume na njia za Mungu. Hapo ndipo mwanafunzi lazima ajiepushe . Onyo la mtume Yakobo ni :hamjui ya kwamba kuwa rafiki wa dunia ni kuwa adui wa Mungu? Basi kila atakaye kuwa rafiki wa dunia hujifanyan kuwa adui wa Mungu"(Yakobo 4:4). Paulo aliwaonya wakoritho : " pana urafiki gani kati ya haki na uwasi ? Tena pana shirika gani kati ya nuru na giza?Tena pana ulinganifu kati ya kristo na Beliari ? au yeye aaminiye ana sehemu gani pamoja nay eye asiye amini? Tena pana mapatano gani kati ya hekalu la Mungu na sanam? Kwamaana sisi tu hekaru la Mungu aliye hai; kama Mungu alivyo sema kwabmba, Nita kaa ndani yao na nitatembea, nami nitakuwa Mungu wao nao watakuwa watu wangu.kwahiyo tokeni kati yao mtatengwa nao, Asema bwana msiguse kitu kilicho kichafu, nami nitawalekebisha" (2Wakorotho 6: 14-17). Paulo anafundisha kwamba hakuna nafasi ya mwanafunzi kujiweka uhusiano wa karibu sana kirafiki na wale ambao hawazijui njia za Mungu. Atakuwa

mnyenyekevu,akionesha upole na kuwasaidia wale ambao lazima ahusiane nao, hata jumuika nao katika maisha yao ya kjamii.

Marafiki wa karibu wa mwanafunzi wa kristo watakuwa wanafunzi wenzake. Atatafuta kujumuika nao, akijua ya kwamba nao pia wanaupendo sawa kwaajili ya mambo ya Mungu na tama nzuri ya kumpendeza . Urafiki huu ulio kati ya wanafunzi wautaendelea kwa kipindi chochote cha uhai wao na kuwa chanzo cha furaha na faraja. Kadharika mwanafunzzi atakaye kuoa au kuolewa atachagua mwenzi wake wa maisha, mwanafunzi mwenzake, akijua kwamba wataungana katika tama yao ya ya kumtumikia Mungu.

Kwa wale ambao hawajaoa au kuolewa fundisho la Mungu linaeleweka – endapo kama wataoa hivyo ni kwa lazima ni kwa yule ambaye ana imani sawa na tama ya kumtumikia Mungu. Maneno ya Paulo ni kuoa au kuolewa "katika Bwana tu" (1 wakoritho 7:39). Nivibaya kama mimi endapo mwanafunzi ataacha kufanya urafiki na mtu asiye jua wa injili au hujautii. Bila ya mtu kukubari na kutii injili katika ubatizo hivyo urafiki wa karibu kuelekea ndoa haiwezi kumpendeza Mungu. Wazazi wenye hekima watawasimamia watoto wao kuisghika kanuni hii na kuhakikisha kwamba hawafanyi urafiki wa karibu na dunia.

NDOA KATIKA BWANA

Kwa jinsi ulivyo nipitia kozi hii ya kuichambua Biblia utakuta kwamba msingi wa ndoa uliimarishwa hapo mwanzo Mungu alimpatia Adamu mwanamke Eva kama mkewe. Mungu alisema : "Kwa hiyo mwanamume atamwacha baba yake na mama yake naye ataambatana na mkewe na watakuwa mwili mmoja" (Mwanzo 2:24).Hili lilisemwa tena na Yesu alipo ulizwa kama mwanaume anaweza kumpa mkewe talaka kwa sababu yoyote ile. Yesu alisema : "Hamkusoma ya kwamba yeyote aliye waumba mwanzo , aliwaumba mtu mume na mtu mke, akasema kwasababu hii mtumatamwacha babaye na mamaye, ataambatana na mkewe nao hao watakuwa wawili;nao hao wawili watakuwa mwili mmoja. Basi aliowaunganisha Mungu mwanadamu hawezi kututenganisha" (mathayo 19: 4-6). Wanafunzi wanapo amua kufanya hivyo, wakijua ya kwamba wameingia kwenye ndoa chote cha uhai wao.

Mwanafunzi wa kristo wanapojiandaa kuoa au kuolewa wanatakiwa wapange vizuri maisha yao pamoja kama : "Walithi pamoja wa neema ya uzima" (1Petro 3:7).wanapaswa wajue kwamba furaha yao ipo kwenye msingi wa upendo wa pamoja na neno la Mungu na hivyo kuona uhitaji wa kusoma biblia pamoja kila siku, Wataomba pamoja pia, wakijifunza kukubaliana kila siku kwamba kila Mungu yupo pamoja nao katika ndoa yao kila siku akitenda kazi. Endapo kama watabarikiwa kuwa na watoto, watapanga jinsi ya kuwalea katika njia za Mungu na kumjumuika nao pamoja. Nyumba yao inapaswa kuwa ndio kimbilio kutoka katika dunia ambamo Mungu huheshimiwa. Nyumba yao itakuwa huru kwaajili ya wanafunzi wenzao kuja na kujadili neno la Mungu na kufarijika pale inapo wezekana. Kutakuwa na shughuri nyingi kivitendo pia kwazo huwezi kuonyesha upendo wa kristo kuelekea ndugu zao. Mitume hutoa ushauri jinsi ya kujitoa sisui wenyewe kwa ajili yawengine (kwa m fano Warumi 12: 9-21 ; yakobo 1:22-27; 2:14-17).

Paulo katika Waefeso 5:22-29atatoa mfano mkuu zaidi wa ndoa anapo ilinganisha na upendo ambao Kristo uonesha kwetu sisi na hivyo mwitikio ni kwamba upande wake ukae ndani yetu pia. Mwongozo wa Paulo kwa ajili ya wake ambao ni wanafunzi wa kristo ni : "Enyi wake watiini waume zenu kama kumtii Bwana wetu. Kwa maana ni

kichwa cha mkewe, kama kristo naye ni kichwa cha kanisa (eklezia); akajitoa kwa ajili yake;Ili makusudi alitakase na kulisafisha kwa maji katika neno apate kuji
Tetea kanisa (eklezia) tukufu,lisilo na ila wala kunyanzi wala lolote kama hayo bali liwe takatifu lisilo na mawaa. Vivyohivyo imewapasa wanaume nao kuwependa wake mkewe hujipenda mwenyewe " Mume anapoonesha upendo huu usio wa kibinafsi kwa mke wake kwa kufuata mfano wa kristo kwetu sisi na mke anapoitikia hili kwa upendo yenye mshikamano wa kweli na furaha.walakini pale ambapo kanuni hizi za ndoa hazifuatwi hasira vurugu na misukosuko ya ndani hujitokeza ammbayo si muda kuharibu ndoa na matatizo ya namna moja au nyingine kwa watoto
Mwongozo mwingine kwa ajili ya ndoa hupatokana katika wakolosai 3:18-21 na 1 petro 3: 1-7walakini baadhi waweza kuja katika ujuzi sahihi wa injiri baada ya kuoa au kuolewa. Wanapaswa wafanyeje? Hili pia lilitokea katika siku za mitume na mwongozo kwao ulikuwa kwamba hawa wanafunzi lazima wabakie waaminifu kwa wenzi wao na kupenda kuwaonanesha kwa mfano wao na neon kuhusu tumaini la ajabu walilopata. Paulo anawapa mwogozo kuhusu hili katika 1 wakorontho 7: 12-16,pale anapomalizia "kwa maana wajuaje wewe mwanamke kama utamwokoa mumeo? Au wajuaje wewe mwanamume kama utamwokoa mkeo?" Ni firaha kuu kama nini endapo mwenzi atafikia kuikubali injili jupatia mfano mzuri wa mwanafunzi wa kristo.

UKOSEFU WA MAADILI NA MWANAFUNZI WA KRISTO.

Tunaishi katika ulimwengu usio na maadili kabisa .Tushishangae kuona kuwa hili liko hivi kwani Bwana mwenyewe alituambia kwamba siku chache kabla ya kurudi zingekuwa kama siku za Nuhu na Lutu (Luka 17:26-33) Katika siku Nuhu na Lutu ulimwengu ulikosa maadili na ulipotea kabisa –na cha kusikitisha ilikuwa watu wengi hawakuamini kuwa huu ulikuwa ni vovu bali waliendelea kuvifurahisha.kwa mfano Lutu alindea familia mahali hapa kwa sababu Bwana atauharibu mji huu .lakini akawa kama achezaye (kuwatania) machoni pa wakweze " (mwanzo 10:14). Hawakuamini kwamba Mungu angefanya jambo hilo na hivyo walipo tea katika mji huo .Mungu aliwaangamiza waovu katika siku za Nuhu na Lutu na amesema atafanya hivyo tena .cha kusikitisha ni kwamba moja ya matatizo leo ni kwamba tunaweza tukazizoea njia za uovu ambazo sasa hukutakiwa katika kizazi cha uovu na hiyo tunaweza tusione mkazo wa ovyo la Mungu kuhusu hukumu ijayo.
Hebu tuorodheshe baadhi ya mambo ambayo hayatakuwa sehemu ya maisha ya mwanafunzi lakini ambayo hukubaliwa na ulimwengu unaotuzunguka.kwa kufanya hili tutamwacha Paulo atoe orodha ya mambo hayo kutoka 1 Wakorintho 6;9-11
Tutayachambua ammbo hayo na kuyatolea maoni lakini zingatia kuwa Paulo anasema kwamba wale wafanyao mambo haya hawataurithi ufalme wa Mungu.Ni jambo muhimusana.
"Hamjui ya kuwa wadhamini hawataurithi ufalme wa Mumgu ?
Msidanganyike:
Waasherati hawataurithi ufalme wa Mungu kujiingiza katika vasherati au mahusiano ya kingono nje ya ndoa au kabla ya ndoa havitakiwi au kuruhusiwa kwa cheti leo huonesha kutokuipinga kabisa tabia hii ya ukosefu wa maadili-hii ni dhambi.
Wala waabudu sanamu-uabudu sanamu unaweza kuchukua maeneo mengi na siyo tu ibaada ya kipogani ya sanamu . Mwanafunzi wa kristo anajua kuwa kuna Mungu mmoja ambaye atampenda kwa moyo wake wote.kitu chochote kile kinachochukua nafasi ya Mungu kwa kikipa kipau mbele katika maisha yake basi hicho ni sanamu iwe ni mali kazi

michezo au kipenzi .Tamaa mbaya ni mfano wa uabudu –sanamu (wakosai 3:5)Wala wazinzi –kuwa na mahusiano ya kiwango na mke au mume wa mtu mwingine ni dhambi kubwa sana. Mwanafunzi hapaswi hata kumwangalia mwanamke mwingine kwa kumtamani kingono kristo alisema (Mathayo 5:28)
Wala wevi wala watamanio –kuiba nidhambi na kutamani mali ya watu wengi ni dhambi pia .Paulo anatoa ushauri mzuri kwa wale ambao walikuwa bali afadhali afanye juhudi akitenda kazi iliyo nzuri kwa mikono yake mwenyewe apate kuwa na kitu cha kumgawia mhutaji" (waefeso 4:28).
Wala walevi-Angalia mazingatio hapo chini kuhusu unywaji wa vileo, uvutaji na madawa ya kulevya.
Wala watukanaji wala wanyanganyi-hii huyu maisha watu wasemao uovu juu ya wengi na wale wachukuao vitu kutoka kwa wengine mara nyingi kwa nguvu.
Na baadhi yenu mlikuwa watu wa namna hii laikini mlioshwa lakini mlitakaswa lakini mlihesabiwa laki katika Roho anachokisema katika maoni yake ya mwisho .Baadhi ya wanafunzi wa korintho walikuwa wamejiingiza kuitii Injili. Ni sawa na leo Mtu anapokuja kuisikia Injili anaweza kuwa alijumuika katika baadhi ya Italia hii mbaya .Walakini wanapoa mimi kutubu juu ya mwendo huu wa maisha an kukatiwa katika kristo dhambi zao za nyuma huonishwa-zinasamehewa kabisa.
Ni furaha iliyoje kujua kwamba kupitia kristo tunaweza kuwakwa huru kutoka katika mwenendo wetu nyuma uliokuwa wa dhambi lakini Paulo anaonya kwamba ni lazima tusirudi tena kwenye njia hizo mbaya.
Wafanyao mambo haya Paulo anasema hawatuurithi ufalme wa Mungu.Hapa ndipo kuna nguvu ya maoni ya Paulo .endapo tunafanya mambo haya aliyoyaorodhesha hatua urithi ufalme wa mungu. Mungu hata wa kubaliwa watu wanaojiingiza katika vitendo kama hivyo kushiriki baraka na furaha za ufalme wake

MITINDO KATIKA MAVAZI.

Mwanafunzi wa kristo pia anapaswa kuelewa ushawishi wa ulimengu katika eneo hili wabunifu wa mitindo hawapendezwi na njia za Mungu kusudi lao ni kufanya zile tamaa tatu za kimsingi ambazo zimerithiwa na kila mmoja wetu –tamaa ya mwili na tamaa ya macho na kiburi cha uzima wake upo kwenye kanuni hii maandiko kwa uwazi kabisa huonyesha kwamba kitu chochote kile ambacho si cha adabu au kuamsha hisia mbaya za watu hakifai (mfano kuwavazi) kwa mwanafunzi wa kristo .Hii hutumika hususani kwenye mavazi ya wanawake .Paulo anatoa mwongozo kuhusu hili : "Vivyo wanawake na wajipambe kwa mavazi ya otheo 2:9) Pamoja na adabu nauri " (1tim

UNYWAJI WA VILEO UVUTAJI NA MADAWA YA KULEVYA

Eneo la muhimu zaidi ambalo tunapaswa tulidhibiti ili kumtumikia mungu ni akili yetu .kitu chochote kile Mungu ni akili yetu .kitu chochote kile ambacho kitakacho dumaza akili-kwa kupenda tu-kwa namna yeyote ile huzuia uwezo wa mwanafunzi kumfuata kristo.Tunahitaji kuwa na akili timamu muda wote ili kuweza kujitoa kikamilifu katika kusoma na kulifuata neon lake, maombi na kumsifu.Tunahitaji kuwa na akili zetu timamu katika kupambana na majaribu. Ni ukweli unaoeleweka kwamba unywaji wa pombe na utumizi wa madawa ya kulevya
huweza kubadili wamzi wetu wa kiakili haraka sana.Katika nchi zile ambazo zina sheria za maendeleo – Vyombo vya moto adhabu ni kubwa sana endapo mtu huendesha wakati ikiwa amelewa. Sababu ni kwamba uwamzi wao hauko timamu. Wanahatarisha maisha yawengine kutia ndani maisha yao wenyewe. Mwanafunzi wa kristosiku zote atapenda

kuilinda akili yake ili iwe timamu. Petro aliendeleza suala hili kama ifuatavyo:kwa hiyo vifungeni viuno vyania zenu, na kuwa na kiasi;mkiitumaini kwa utimilifu ileneema nitakayo letewa katika ufunuo wake Yesu kristo.kaa na watoto wa kutii msijifananishe na tama zenu kwanza, za ujinga wenu; bali kama yeye aliye waita alivyo mtakatifu, nanyi ninyi iweni watakatifu katika mwenendo wenu wote; kwa maana imeandikwa, mtakuwa watakatifu kwa kuwa mimi ni mtakatifu" (1petro 1:13 -16).

Petro anasema kwamba tunahitaji kuwa na akili timilifu kwasababu lazima tuwe tunapagania kuwa watakatifu kama vile Mungu mwenyewe alivyo mtakatifu. Kujihusisha katika utumizi wa madawa ya kulevya au uvutaji hakika hakutamsaidia mwanafunzi kuutoa mwli wake awe "dhabihu iliyo hai, takatifu, ya kumpendeza Mungu." Kadharika mwanafunzi hata kubari pombe iwe mtawala juu yake, na pia atakuwa mwenye kufikiri juu ya ukweli kwamba akinywa anaweza kusababisha mwanafunzi mwingine kujikwaa akiwa ndani ya kristo.

Wengine wataelewa matatizo ya kiafya yanayo tokana na vitu hivi mbalimbali. Nchi nyingi saizi za maghribi zina maonyo ya kueleweka kuhusu madhara ambayo uvutaji unaweza kusababisha katika maisha ya wale wanao vuta- mfano mojawapo ya maelezo hayo ni "Uvutaji unao ua." Kama wanafunzi wa kristo tunapaswa kuchunguza kwa makini na kwa msada wa maombi kwamba kwa nini tuvute endapo kwa kufanya hivyo itafupisha maisha yetu ambayo Mungu ametupa ili kumtmikia . Kusema kwamba tumeifurahia radha tuipatayo kutokanana kuvuta si jibu linalo faa kwani hapa hakuna ufahamu wa huduma ili kujikana mwenyewe katika hili.

Wanafunzi wenye hekima na uwaminifu watakayo yakabidhi matatizo hayo kuwa wajihusisha nayo kabla ya kuja katika ujuzi sahihi wa njia za Mungu za utakatifu. Hatuzungumzii utumizi wa madawa kwa sababu za kitabibu,bali kwa matumizi yao kama burudani; kimsingi kwa ajili ya kujifurahisha.

BURUDANI NA MUDA HURU WA ZIADA.

Mwanafunzi anaburudika na kutumia muda wake kivipi? Hili linahitaji kufikiria kiundani kwani ulimwengu umeanda namna nyingi kila kilomo za kuwaburudisha watu. Wanatakiwa kujidhibiti katika utumiaji wa mda ambao amepewa na Mungu –na kuutumia kwa hekima na si kwanamna ambayo itaharibu huduma yake kwa kristo. Onyo ni kama ifuatavyo : Basi angarieni sana jinsi mnavyoenenda , si kama watu wasio na hekima, mkiukomboa wakati kwa maana zamani hizi ni za uovu " (waefeso 5:15-16).

Kuna njia nyingi nzuri za kutumia muda kama huu kwa manufaa ambazo bado zitaruhusu burudiko ambalo wote tunahitaji katika maisha haya ya hapa na pale na mara nyingi yenye misukosuko kama kuna uwezekano kuwatembelea wale wanaoshiriki tumaini moja la Injili na kufurahia muda pamoja wagonjwa na wapweke wanahitaji kutembelewa na barua zikiandikwa kwenda kwa wanafunzi wenzao ili kuwatia moyo na kuwafariji shughuli za vitendo zaweza kujumuisha matembezi /ziara michezo au vipenzi vya baada ya kazi pamoja na wengine wenye welewa kama huo, na tena kuna usomaji wa vitabu vya kujenga .muda unaotumika katika familiya. Kucheza na watoto au kuwasaidia wahitaji ,kucheza na watoto au kuwasaidia wahutaji yanafurahisha na kuna manufaa makubwa. Hata hivyo kuna shughuli nyingi sana ambazo zinaburudisha vizuri akili na mwili kwa mwanafunzi .

Kama tulivyosema ulimwengu hupenda hata kuujaza muda wetu huru. Lakini wazo la ulimwengu la kile kiitwacho ni 'muda mzuri'ni mbali kutoka kwa mwanafunzi wa kristo aliyebora zaidi.Ulimwengu utajazi akili zetu na mawazo na picha ambazo si za

kimungu.Utatoa shughuli ambazo si za kimungu.Maisha ya sehemu kama klabu za usiku sehemu za kamari au zifananazo na hizo inatakiwa kukataliwa-maeneo haya kuijumla si mazingira kwa ajili ya mwanafunzi wa Kristo.Je tungechagua kuwa pale endapo yesu angekuwa pamoja nasi?

Kisha kuna kurudani zitolewazo katika aelewa na vizuri jinsi ya kuteka vipenzi vyetu na hivyo huonyesha hizo " tamaa" hasa ambazo mtume yohana anasema hizi hazitokani na Baba bali hutokana na dunia.Hivyo mambo mengi wanayoyatoa yapo juu ya zile shughuli ambazo Paulo alionya kuwa zingemzuia mwanafunzi wa kristo kutoka kuurithi ufalme wa Mungu Hivyo mwanafunzi angekubali kuwa mjinga wa kuangalia filamu ambazo huonesha maovu mbele machani pake akiwacha tamaa nzuri akilini mwake badala yake atavifunga "viuno vya vya nia" yake ili kwamba aweze kuwa mtakatifu. Burudani ya kizazi hiki ikiwa ni ya kidunia na hazitokani na baba ni uadui ya Mungu. Tukilipeleka mbele kidogo suala hili mwanafunzi wa kristo atahitaji kutumia televisheni yake kwa makini akijua kwamba inaweza kumletea maovu haya ndani mwake.Vilevile tunapaswa kuwa waangalifu kuhusu matumizi ya intaneti kwenye kompyuta. Kompyuta ni kifaa cha elektroniki ambacho ni msaada mkubwa sana katika maeneo mengi lakini pia inaweza kuwa njia rahisi sana ya kumfanya mwanafunzi kuangalia mambo mengine ya aibu ambayo ni kinyume kabisa na ufakafifu anaojishulisha kimawazo na kivitendo .Endapo kuna yafananayo na hayo mwanafunzi atachukua hatua madhubuti ili kuepukana na jaribu kama hili. Kristo anaonya : Na jicho lako likikukosesha lingoe, ulitupe ni afadhali kuingia katika ufalme wa Mungu unachongo kuliko kuwa na macho mawili na kutupwa katika jehanam" (marko 9:470.zingatia hili shauri – anatushauri kujikana sisi wenyewe kwa kuchukua hatua madhubuti ya kuondoa chochote kile ambacho kitazuia huduma safi na ya moyo wote kwake.

KUKUMBANA NA MAJARIBU NA MAJANGA

Kama tulivyosoma kwenye Biblia tumeona kwamba watumishi wote wa Mungu walikuwa na majaribu (trials)na majanga ambayo yaliwapata kwa namna tofauti tofauti kipindi chote cha uhai wao. Mungu hutumia hari za maisha yetu kujaribu imani yetu na upendo wetu kwetu. Majaribu yetu yaweza kuwa si kama yale yaliyo mpata Yusufu alipouzwa misri, au Daudi alipo kuwa anatafutwa na sauli, au Danieli alipotupwakwenye shimolilikuwa na samba au rafiki zake watatu ambao walitupwa katika tanuru la moto lakini watumishi wa Mungu wote watakuwa na majaribu ya namna mbalimbali .Je, tunaamini kwa moyo wote kwamba siku zote Mungu anatulinda ili kutusaidia au tutamuacha Mungu tunakuwa kwenye shida na kuchukua njia Fulani ya mkato?Paulo ambaye alivumilia sana mateso alipokuwa akiendelea kuhubiri Injili aliwambia waumini akiwaonya "wakae katika ile Imani nay a kwamba imetupasa kuingia katika ufalme wa Mungu kwa njia ya dhiki nyingi (Matendo 14:22).

Imani yetu inaweza kuwekwa katika jaribio katika kufanya msimamo wa dhamili safi dhidi ya sheria zinazo onyesha kuturazimisha kuziacha njia za Mungu. Inaweza ikawa kwamba tuna matatizo ambayo ni vikwazo kwetu, Majaribu yanaweza kuja kazini kwasababu ya imani yetu au kwenye nyumba zetu kutoka kwa wale wasio amini kama sisi tunavyo amini. Inaweza kuwa tumetengwa kutoka kwa waumini wengine na kujisikia wapweke humu Duniani kuna namna nyingi ambazo kwa hizo imani yetu na upendo wetu hujaribiwa .Hatshuvyo katika kila hali ni lazima siku zote lukumbuka kwamba Mungu mwenyewe hujua matatizo yetu na atasikia maombi yetu tunapojibidisha kufuata mfano na matendo kama ya kristo.

Majaribu ni nafasi ya kuonesha Imani yetu katika Mungu yakobo aliandika “Ndugu zangu hesabuni ya kuwa ni furaha tupu mkiangukia katika majaribu mbalimbali mkifahamu ya kuwa kujaribiwa kwa imani yenu huleta sabuni sabuni na iwe na kazi kamilifu mpate kuwa wakamilifu na watilifu bila kupunguliwa na neno” (yakobo 1:2-4) petro aliona jaribu la imani kama vile usafishaji wa dhahabu na alionesha kuomba tabia zetu husafishwa au huimarisha kuomba tabia zetu husafishwa au huimarishawa kwa kile tunachovumilia na kushinda :”ili kwamba kujaribiwa kwa Imani yenu ambayo inathamani kuu kuliko dhahabu ipoteayo yapokuwa hiyo hujaribiwa kwa moto kuonekana kuwa kwenye sifa ni utukufu na heshima katika kufunuliwa kwake yesu kristo “ (1 Petro 1:7)

Hapa kuna baadhi ya manukuu ya kutia moyo ambayo yanaweza kutusaidia wakati wowote tunapojifika kuelewa au kuwa na matatizo:

“Wapenzi ,msione kuwa ni ajabu ule msiba ulio kati yenu unaowapata kama moto ili kuwajaribu kama kwamba ni kitu kigeni kiwapatacho.Lakaini kama mnavyoyashiriki mateso ya kristo furani ili na katika ufunuo wa utukufu wake mfurahi kwa shangwe”(1 petro 4:12-13).Petro aliandika maneno haya kwa sababu wanafunzi walikuwa wakipata mateso mengi vikiwemo vifa kwa watawala na kirumi wapagani kwa sababu ya imani yao katika kristo Anaongozea endapo mtu yeyote anateseka akiwa ni mkristo “asione haya bali amtukuza Mungu katika jina hilo” (Mstari wa 16)

Maongezi yako yasiwe ya kutamani (au kuombaomba vitu) ridhika na alivyonavyo kwani amesema “sitakupungukia kabisa wala sitakuacha kabisa Bwana ndiye anisaidiaye sitamwogopo mwanadamu atanitenda nini.”(waebrania 13:5 -6). Kinachotakiwa ni kujua Mungu latakuacha hata kama kuna majaribu ya namna gani mradi tumtegemee yeye. Kuna nyakati ambazo tutajihisi kutokuweza kushughulika na yanayotupata lakini tuna uthibitisha huu kutoka kwa Paulo : Jaribu halikuwapata isipokuwa lililokawaida ya wanadamu ila Mungu ni mwanafunzi ambaye hatawaacha nyaribiwe kupita mwezavyo lakini pamoja na lile jaribu atafanya na mlango wa kutokea ili mweze kustahilimili “ (1 wakorintho 10:13)

Hapa kuna baadhi ya maneno kutoka zaburi ambayo huweza kutusaidia katika nyakati kama hizo.

“Siku ya hofu yangu nitakutumaini wewe. Kwa msaada wa Mungu nitalisifu neno lake Nimemtumaini Mungu sitaogopa ;Mwenye mwili atanitenda nini” (Zaburi 56:3-4).

“Katika amani nitajilaza na kupata usingizi mara ,Maana wewe Bwana peke yako ndiwe unijaliaye kukaa salama “ (Zaburi 4:8).

“Mungu kwetu sisi ni kimbilio na nguvu msaada utakaoonekana tele wakati wa mateso kwa hiyo hatutaogopa ijapobadilika nchi ijapotetemeka milima moyoni mwa bahari “(Zaburi 46:1-2)

“Bwana atakuwa ngome kwake aliyeonewa naam ngome kwa nyakati za shida Nao wakujuao jina lako watumaini wewe maana wewe Bwana hukuwaacha wakutafutao “ (Zaburi 9:9-10).

Zaburi hizi ni maombi yanayotuonesha sisi jinsi watu waaminifu hapo zamani walivyomgeukia Mungu walipokabiliwa na matatizo makubwa nyakati kadhaa.Tunapokumbwa na majaribu tunahitaji kuwa makini kutafuta msaada wa Mungu katika maombi. Ni lazima tufuate ushauri wa Petro, alipo sema, “mkitumika yeye fedha zenu zote, kwamaana yeye hujishughurisha sana kwa mambo yenu.” (1 Petro 5:7).

Hata tupate shida vipi kwa ajili ya imani yetu, iwe ni mateso au dhiki au upweke au matatizo ya aina yoyote ile, hata kuja kujua kuwa wengine pia wamepata shida hizi.Tunaweza jifunza kujua mahitaji yao na hivyo kujikuta kuwa tunaweza kuwasaidia na kuwatia moyo pia. Katika moja ya mifano aliyo toa yesu alionyesha kwamba katika ufalme walikuwa ni wale waliowatembelea na kuwatunza ndugu zao waliokuwa wakiteseka: "ndipo wenye haki watakapo mjibu, wakisema, Bwana , na hivi tulipo kuwa na njaa ulitushibisha, au una kiu ukatunywesha?NI lini tena tulipo kuona umgonjwa, au kifungoni, tukakujia?Na mfalme atajibu, akiwaambia; Amn nawambia, Kadri nilvyo mtendea mmoja wapo wa hao ndugu zangu walio wadogo mlinitendea mimi." (Mathayo 25:37-40).

Maadam wanafunzi wote hupata shida au magumu kwa namna moja au mjipime, hebu tutiwe moyo kwa maneno ya Paulo : "Kwamaana nayahesabu mateso ya wakati huu wa sasa kuwa si kitu kama utukufu ule utakao simuriwa kwetu ." tukijua ya kwamba "katika mambo yote ya Mungu hufanya kazi moja na wale wampendao katika kuwapatia mema, yaani wale walioitwa na kwa kusudi lake." Kwamaana hakuna kitu chochote ambacho kitaweza "kututenga na upendo wa Mungu ulio katika kristo Yesu Bwana wetu." (Waumini 8:18,28, 38-39). Tuna waaminifu, hivyo Mungu atakuwa pamoja nasi na kamwe hatatuacha bila kujali ni magumu kiasi gani yatatupata.

HITIMISHO.

Tunatumaini kwamba hayo hayo juu yanaweza kutoa mwongozo na kutia moyo tunapo fuata maelekezo ambayo Mungu alituachia ili tumfuate. Kwa muhtasari, endapo jaribu linainuka au tunatatizwa tunapo fanya maamuzi; moja ya maswari rahisi tunawezakujiuliza ni : "Endapo yesu kristo alikuwa pamoja nami sasa, je ungefanya kitu hiki? Au ningeenda kule waliko niomba au kutaka niende? Je ningetegemea yesu kuwepo kwenye sehemu kama hii?Je ninge kuwa na furaha kukaa na kutazama filamu hii au kusoma kitabu hiki endapo yesu yupo nami? Ufuasi wa yesu unapaswa kuwa wa mazoea kama hayo.

Paulo analiweka swala hili kwa namna hii ; "basi ikiwa mmefufuliwa pamoja na kristo yatafuteni yaliyo juu, Kristo aliko keti mkono wa kiume wa Mungu yafikirini yaliyo juu sio yaliyo katika nchi." (Wakorosai 3:1-2) Mfuasi wa yesu tayari amesha kufa kwa mwenendo wa maisha ya zamani ya mwili kwa sababu ya ubatizo nasasa amefufuriwa katika kristo. Akili yetu Paulo asema inatakiwa kuwa katika hali hiyo ya utakatifu ambapo Yesu yupo upande wa kuume wa Mungu.

Kama tulivyo eleza hapo mwanzo,Paulo amesema : "Itoeni miili yetu.

.Iwe dhabihu iliyo hai,Takatifu ya kumpenza Mungu, Msifuatishe namna ya dunia hii, Bali mgaw kwa kufanywa upya nia zenu "(Warumi 10:1-2)

Tunahitaji akili zetu kuzama kwenye mambo yenye manufaa yanayo mpendeza Mungu.

Kwa hitimisho hebu tufikilie ushauri wa Paulo :

" Upole wenu ujulikane kwa watu wote . Bwana yu karibu msijisimbue kwa neno lolote ; bali katika kila neno na kusari na kuomba, Pamoja na kushukuru , haja zenu na zijulikane na Mungu Na amini ya Mungu, ipitayo akili zote, itawahifadhi mioyo yenu na nia zenu katika kristo Yesu. Hatimaye ndugu zangu mambo yoyote yaliyo ya kweli, yoyote yaliyo ya staha, yoyote yaliyo ya haki, yoyote yaliyo safi, yoyote ya kumpendeza, yoyote yenye sifa njema, ukiwepo wema wowote, ikiwepo sifa nzuri yoyote, yatafakarini hayo." (Wafilipi 4:5-8).

Mungu akubariki katika usomaji wako wa neno lake na itakuwa kwamba utafurahia majaribu ya wokovu ambayo Mungu amekujaria ubatizo katika Yesu kristo, na kumfuata kwa utiifu.

NIFANYE NINI?

Sasa tumefikia mwisho wa safari yetu ya kuichambua Biblia kwa kutumia maneno haya kama mwongozo. Kozi yetu imetuchukua kutoka kwenye uumbaji mpaka siku ya Bwana Yesu kristo na mitume. Tumeona jinsi dhambi ilivyo ingia ulimwenguni, ukaleta kifo kwa Adamu na uzawa wake wote. Hata hivyo nimeshangaa kuona namna Mungu kwa hekima yake na rehema yake alivyo toa msingi wa msamaha wa dhambi na kutoa tumaini la uzima wa milele kupitia kazi ya Bwana yesu kristo.

Hatujafuata historia ya biblia tu, bali tumeona jinsi Mungu, kupitia manabii wake, amefunua lengo tukufu wa kuusimamisha ufalme wake katika dunia hii chini ya utawala wa Bwana Yesu kristo na watumishi wake waaminifu. Tumevutiwa na wingi wa unabii unao husiana na siku zetu na utimilifu wao. Unabii huu, pamoja na ule uliotimia tayari katika kihistoria kuthibitisha kuwa Biblia nimepulizwa na hutupatia mwamko na uhakika kwamba kile Mungu alicho kitabili atakitimiza tu. Kutokana na unabii huu tunajifunza kwamba hivi karibuni Bwana yesu Kristo utarudi ili kuandaa mambo au mwenendo mwovu wa mwanadamu na kusimamisha njia za haki za duniani na hivyo kuleta furaha na amani kwa wanadamu

Ikiwa kama mada yoyote kati ya hizi tulizo zitoa hazijaingia ipasavyo akilini mwako; Unaweza ukalejea tena kwenye masomo na kujifunza tena kwenye Biblia; Muhtasari wa mafundisho makuu ya Biblia hupatikana mwishoni mwa kitabu hiki.

Lakini sasa swali limeimuka “Tufanye nini ?”

Hili sio swali jipya. Utakumbuka kwamba siku ya Pentekosti Petro alitoa hotuba yake kwa Wayahudi ambao walijihusisha kumsurubisha Yesu wa Nazareti akiwasibitishia kwamba Mungu alikuwa amefufuka kutoka wafu na kwamba kwasasa yuko mbinguni katika mkono wa kuume wa kuume wake akiwa mesia na Bwana. Katika hitimisho la hotuba yake wale walio kusanyika pale walimuuliza Petro “Tutendeje, ndugu zetu.” (Matendo 2:37). Jibu la petro likawa la moja kwa moja na lisilo la kosa : “Tubuni mkabatizwe kila mmoja kwa jina Yesukristo mpate ondoleo la dhambi.” (mstari wa 38). Hili ni jibu sahihi na la kueleweka kwa swali linalo mkabili mtakatifu mwaminifu wa kweli anaye panda kumtumikia Mungu kwa uaminifu kulikuwa takribani watu 3000 ambao kutokana na ujuzi wao wa injili na tamaa njema ya kutumikia Mungu viliwavuta kuitikia wito huu- na hivyo. “ Nao walilo lipokea neno lake wakabatizwa.”

Unaweza ukarejea tena kwenye masomo ba kujifunza tena kutoka kwenye Biblia, Muhsari wa mafudisho makuu ya Biblia huapatikana mwishoni mwa kitabu hiki.

Lakini sasa swali linainuka “ Tunafanyeje ?”

Hili siyo swali jipya utakumbuka kwamba siyo siku ya pentekosti Petro alitoa hotuba yake kwa wayahudi ambao walijihusisha katika kumsulubisha Yesu wa Nadhareth akuwa thitisha kwamba Mungu alikuwaamefufua kutoka katika wafu na kwamba kwa sasa yu Mbinguni katika mkono Kuume wake akiwa Mesiya na Bwana. Katika hitimisho la hotuba yake, wale waliokusainyika pale alimuuliza Petro” Tutendeje, ndugu zetu?”(Matendo 2:37) jibu la Petro lilikuwa la moja kwa moja na lisilo la kosa:”Tubuni mkabatizwe

Kila mmoja kwa jina lake Yesu Kristo mpate ondoleo la dhambi " Mstari wa 38). Hili ni jibu sahihi na la kueleweka kwa swali linalo mkabili mtafutaji mwaminifu wa ukweli anaye panda kumtumikia Mungu kwa uaminifu. Kulikuwa takribani watu 3000 ambao kutokana na ujuzi wao wa Injili na tamaa njema ya kumtumikia Mungu viliwavuta kuitikia wito huu – na hivyo " Nao waliolipokea neno lake wakabatizwa " (mstari wa 4) Paulo aliulizwa swali hilo hilo na mlinzi wa gereza kule Filipi baada ya tetemeko kulegeza minyororo ya wafungwa Paulo na Sila, Mlinzi aliuza; "Yanipasa nifanye nini nipate kuokoka? " (Matendo 16:30) Swali hili muhimu humkabili kila mtu anayekuja kuelewa kuwa mwanadamu haishi milele na wote tuna dhambi mbele za Mungu. Pia jibu la Paulo ni la moja kwa moja kwenda kwenye lengo :"Mwamini Bwana yesu, nawe utaokoka pamoja na nyumba yako" (mstari wa 31)

Imani hiyo ilikuwa dhahili, kama inavyopaswa siku zote kuwa yaani kutaka kubatizwa katika Kristo. Hivyo tunasoma kwamba " kasha akabatizwa, yeye na watu wote wakati huo" (mstari wa 33). Yule mlinzi wa gereza, kama wale katika siku ya Pentekosti, kucheleweshа kuitikia wito wa neema ambayo Mungu alikuwa ameitoa kupitia Injili. Wakati huo huo" alitekeleza .

Yesu alitoa amri hii rahisi lakini ya muhimu kwa wafuasi wake.

Enendeni ulimwenguni mwote, mkaihubiri Ingili kwa kila kiumbe. Aaminiye na kubatizwa ataoloka ; asiyeamini, atahukumiwa (Marko 16:15 – 16)

Masuala yaliyo mbele yako na kwa marafiki, kwa sababu ni masuala ya uzima wa milele au kifo. Unapoyaangalia mambo haya kwa undani tafadhali kumbuka kwamba tunapenda sana kukusaidia wewe zaidi kwa kadri tunavyoweza. Endapo kama una maswali yoyote au ungependa kujua zaidi kuhusu mada yoyote ya Biblia tafadhari tuandikie au tutumie barua pepe kwa kutumia anuani zilizo mbele ya kitabu hiki. Tamaa yetu ni kukusaidia wewe kuelewa ukweli wa neno la Mungu hivyo kuitikia wito na kujiandaa kumlaki Bwana Yesu Kristo katika ujio wake

Marejeo kwa ufupi kuhusu ujumbe wa Biblia

Sasa tumeshamaliza safari yetu ya kuipitia Biblia, ni vyema kuangalia tena mafundisho makuu ambayo Mungu ameyaweka katika neno lake. Ufuatao ni muhtasari wa mafundisho haya na kutokana na huu tunaweza kuona picha ya wokovu ambao Mungu ametoa – tumaini na furaha ya kushiriki hali ya kutokufa pamoja na Yesu Kristo katika ufalme ambao ataviimarisha mara atakaporudi.

Kwa kuorodhesha mafundisho haya tumetoa marejeo kutoa kwenye Biblia kuhusu mafundisho hili lililotolewa.

1.Biblia ni neno la Mungu lililopulizwa,ambalo Mungu aliwawezesha wanadamu kwa kupitia roho wake mtakatifu (2Petro 1:19 – 21; 2Timotheo 3:16; Warbrania 1:1 – 2)

1. Utimizo sahihi wa unabii wa Biblia ni wa uthibitisho wa uhakika kwamba Biblia ni neno la Mungu lililopulizwa (Isaya 46:9 – 10; Luka 24:25 – 27; Amosi 3:7; Daniel 2:28)
2. kuna Mungu mmoja tu wa kweli – ambaye ni Baba, na hakuna Mungu mwingine zaidi yake (Waefeso 4:6; 1 Wakorintho 8:4- 6; Isaya 45:5 – 6; Yohana 17:3,Kumbukumbu 6:4; Marko 12:29 – 32)
3. Mungu yupo milele na milele na ndiye chanzo cha uzima wa milele (Zaburi 90:2; 1Timotheo 6: 14 – 16; 1:17)

4. Mungu ni Mungu wa upendo, rehema, ukweli haki na utakatifu (Kutoka 34:6- 7, Zaburi 103; 1 Yohana 4:8 – 10; 1Petro 1:14 – 16)
5. Mungu aliumba mbingu na dunia na viumbe na mwanadamu juu yake (mwanzo 1:1 – 2, 2:7; Isaya 45:18; Matendo 17:24 Marko 10:6)
6. kusudi la Mungu la uumbaji ni kujaza dunia utukufu wake(Hesabu 14:21; Habakuki 2:14; Isaya 45;18; 1Wakorintho 15:28)
7. Nguvu ya Mungu ambayo hutumia kutimiza mapenzi yake huitwa Roho au Roho Mtakatifu (Zaburi 104:30; Mwanzo 1:2; Ayubu 26:13; 33:4; Zaburi 139:7 – 12)
8. ilikuwa kupitia hii takatifu ambayo Mungu aliwezesha Biblia kuandikwa na kuzaliwa kwa Yesu Kristo (2Petro 1:20 – 21; Luka 1:35)
9. Mwanadamu aliumbwa kutoka kwenye mavumbi ya aridhi kwa nguvu ya Mungu (Mwanzo 2:7; Ayubu 34:14 – 15 Zaburi 103:14)
10. Mwanamke wa kwanza, Eva, aliumbwa kutoka kwa mwanaume na Mungu kama mwenzi kwa mwanaume (Mwanzo 2:18 – 23; Mathayo 19:4 – 5
11. katika muungano huo wa Adamu na Eva Mungu aliweka kanuni ya msingi kwa ndoa (Mwanzo 2: 24 ;Mathayo 19: 3-9; Waefeso 5: 22-33).
12. Mungu alimueka Mwanadamu chini ya shelia kuto kuamini angeadhibiwa kwa kifo (Mwanzo 2: 16-17 ; Warumi 6:23).
13. Adamu alitenda dhambi kwakuto kumtii Mungu akamwadhibia kifo –yaani kurudi kwenye ardhi ambayo kwa iyo alipata kuumbwa. Hivyo mwanadamu akawa mtu wa kufa (Mwanzo 3:19; Warumi 5:12; 1Wakoritho 15:21 – 22)
14. kifo ni mwisho wa mambo yote – na hakuna ujuzi katika kifo. Wafu hawawezi kufikiri kumsifu Mungu au kuwa na kumbukumbu la Mungu (Zaburi 115 :17 ;6:5; 146:3 – 4 Mhubiri 9:5 – 6; Isaya 38:18 – 19)
15. Dhambi ni uasi wa sheria ya Mungu (1 Yohana 3:4; Zaburi 51:4)
16. Watu wote wametenda dhambi (Warumi 3:23; 1Yohana 1:9- 10)
17. Mwanadamu hujaribiwa kutenda dhambi na tamaa mbaya zitokazo (asili yake) moyoni mwake (Yakobo 1:14 – 15; 1yohana 2: 15; warumi 7;15 – 23; Waefeso 4:22; Warumi 7:15 – 20; Mwanzo 6:5; Yeremia 17:9 – 10)

Mpango wa Mungu wa wokovu kwa mwanadamu mwenye mwili wa kufa.

Mungu kwa hekima yake, aliusimamisha mpango ambao kwao dhambi ya mwanadamu ungesamehewa na angekuwa na tumaini la uzima wa milele.

Mpango huu ni pamoja na kumwinamia Yesu Kristo ambaye aliyekuwa “Mwana wa Mungu na Mwana wa Adamu”

18. Adamu na Eva walipotenda dhambi, Mungu aliahidi kumtoa “Uzao” wa mwanamke ambaye angeshinda dhambi na kutoa njia ya wokovu. Uzao huo ulioahidiwa ni Yesu Kristo (Mwanzo 3:15; Luka 1:35; Wagalatia 4:4; Mathayo 1:21)
19. Mungu alimuahidi Abrahamu kwamba uzao wake ungerithi nchi milele na kupitia yeye mataifa yote yangebarikiwa. Uzao huo ni Yesu Kristo (Mwanzo 12: 1- 3; 14 – 17 22:18; Wagakatia 3:7 – 8, 16,26 – 29; Luka 13:28)
20. Mungu alimwahidi Daudi kwamba angekuwa na mzao au mwana ambaye angekuwa pia mwana wa Mungu .Huyu mwana aliyeahidiwa ni yesu kristo ambaye atarudi duniani na kutawala juu ya ufalme wa Mungu milele (2Samweli 7:12-16:Luka 1:3-33:matendo 13:22-23 ufunuo 5:5:22:16 Yeremia 23:5-6)

21. Ahadi ya kuzaliwa na kazi ya yesu krsto ilitabiriwa katika sehemu zingine katika Biblia –mfano kwa Musa (kumbukumbu 18:18-19 angalia matendo 3:22-26) na kwa Isaya (Isaya 7:14:angalia Mathayo 1:21_23)
22. Kutokana na ahadi hizi muda uliopowadia Mungu alimtuma malaika wake Galbneli kuja kumpasha maria kwamba angechukua miamba ya mwana kwa uweza wa Roho Mtakatifu wa mungu ambaye angeitwa yesu.Ambaye pia angekuwa Mwana wa Mungu (Luka 1:30-350.
23. Ingawa Yesu kristo alizaliwa kwa uweza wa Roho mtakatifu wa mungu alikuwa mwanadamu wa mwili wa kufa akiwa na maumbili ya mwili na damu kama ya maana yake maria (1Timotheo 2:5 Matendo 2:22 Waebrania 2:14: ! wakorintho 15:21)
24. akiwa mwana wa Mungu alipewa nguvu katika kuelewa njia za Mungu na katika maisha yake ya utiifu mkamilifu aliifuma tabia ya Baba yake kwa watu wote ilikuifuata (isaya 11:1-4:50:4 Yohana 12:49 -50 17 :6:14:9)
25. Kwa sababu alikuwa na maumbile kama yetu alijaribiwa kwa namna yeyote ile kama watu wengine-ila tu hakuwahi kutenda dhambi bali siku zote alikuwa akifanya mapenzi ya Mungu (Waebrania 4:15:2:18; yakobo 1:14!petro 2:22-23; Mathayo 26:39; Mathayo 16:22-23).
26. katika kusubuliwa kwake yale maumbile ambayo alikuwa nayo yaliyo katika watu wote yaliharibika (waebrania 2:14:wafilipi 2:8-9warumi 8;3)
27. Kwa sababu ya maisha utiifu mkamilifu haikuwa haki kubaki katika wafu na kumpa maubile ya kutokufa (Matendo 2:24; warumi 5:15,19; warumi 6:9)
28. Kupitia adamu dhambi na matokeo yake vilikuja –kifo .kupitia utiifu mkamilifu wa yesu kristo mpaka kifo matokeo yake ikawa ufufuo kutoka katika wafu (1Wakorintho 15:21-22
29. Baada ya ufufuo wake yesu alipaa mbinguni na kwa sasa yuko katika mkono wa kuume wa Mungu (Matendo 1:10-11;zaburi 110:1,Matendo 2:32-35).
30. Yesu kristo ataridi hapa duniani kuja kuimarisha ufalme wa mungu (matendo 1:10-11:Ufunuo 11;150
31. Mwanadamu ana mwili wa kufa –hana nafsi isiyokufa kwa asili. Tumaini pekee kwa mwanadamu ni ufufuo kutoka katika wafu yesu kristo akirudi (1 wakorintho 15:21-23: Yohana 5:28-29:Yohana 11:24:2Timotheo 4:1:1Wathesalonike 4:14-18)
32. Wokovu kutoka katika dhambi na kifo hutolewa kwa wale tu ambao wameelewa Injili, kuiamini kutubu na kubatizwa katika Yesu kristo (Marko 16:15-16)
33. Ubatizo ni kwa ajili ya ondoleo la dhambi zetu (matendo 2:38:22:16)
34. Ubatizo hufanyika kwa kuzamishwa katika maji (matendo 8:38-39;10:47;Yohana 3:23)
35. Ubatizo ni alama ambapo tunahusianisha kifo na ufufuo wa Yesu kristo (warumi 6:3-6)
36. Baada ya ubatizo mwanafunzi hutembea katika njia ya maisha akifuata kielelezo cha kristo (warumi 6:4-6;waefeso 4:22-24)
37. Baada ya ubatizo mwanafunzi ana uhuru wa kumkaribia Mungu kwa maombi kupitia Yesu kristo kwa ajili ya msamaha wa dhambi anazoweza kutenda (1Yohana 2:1;warumi 8:34;Waebrania 4;14-16)

INJILI- HABARI NJEMA ZA UFALME WA MUNGU NA WOKOVU KUPITIA YESU KRISTO.

Neno Injili maana yake “Habari njema “na inahusu tumaini la wokovu kutoka katika dhambi na kifo kupitia yesu kristo na kuja kwa ufalme wa Mungu ambao atausimamisha hapa duniani (matendo 8:12;Marko 16:15-16)

38. Ufalme wa Mungu ulioudolewa kutoka kwa waisrael kwa sababu ya upungufu wa imani yao hata hivyo bado ni mashahidi wa Mungu na watakuwa na sehemu katika ufalme wa Mungu ujao (Ezekieli 21:27;Mathayo 21;43;Isaya 43:12;yeremia 33”:25-26;matendo 1:6-7;matendo 3;21;Ezekieli 36:22-29;mathayo 19;28)
39. Yesu kristo atarudi hapa duniani akiwa mwenye mwili na kuonekana.Atakuja kuimarisha ufalme huu (matendo 1;10-11;!wathesalonike 1:10;1wathesalonike 2:19:ufunuo 22:12)
40. Yesu kristo atakaporudi kwanza atawafufua wale ambao wamezijua njia za mungu .watakusanya pamoja kwa ajili ya hukumu kutia ndani waliohai na kujua injili (1wakorintho 15:21-23;Danieli 12:1-3;Yohana 5:28-29 ;Yohana 11:24;2timotheo 4:1;warumi 14:10-12;2wakorontho 5;100
41. waaminifu watapata nafasi katika ufalme wa Mungu na kusaidia kutawala wakiwa chinmi yesu kristo akiwa mfalme (Mathayo 25:34;Luka 19:17 Ufunuo 5:10)
42. Waaminifu watapewa mwili wa kutoka na wasiotii watakataliwa (1 wakorintho 15:52-54;Danieli 12:2-3 luka 20:35-36;Mathoyo 25:21,30)
43. Ufalme huu utaimarishwa hapa hapa duniani utazibadili falme zote za sasa na mifumo ya utawala (danieli 2:44;Mathayo 6:10;ufunuo 11:15)
44. Makao makuu ya ufalme huu yatakuwa yerusalemu ambako yesu kristo atatawala kama mfalme (Yeremia 3:17;isaya 2:2-4Zekaria 14:16-17;Mathayo 5:35;Zekaria 14:9)
45. Yesu kristo atakaporudi Yerusalemu wayahudi waishio nchini humo ndipo watakapomkiri kuwa mesiya 9masihi)na mfalme wao (zekaria 12:10;13:6;Mathayo 23:39)
46. Wayahudi wengine walitawanyika watarudishwa katika nchi ambayo mungu alimwahidi abrahamu nao pia watamkiri Yesu kuwa masihi wao (Yeremia 30:10-11;31:31-34;Zekaria 8:7-8warumi 11:25-27)
47. Ufalme wa Mungu utadumu kwa kipindi cha ukileta amani usalama na furaha kwa watu wote kupitia utawala wa haki wa yesu kristo na wafuasi wake waaminifu (Isaya 32:1-17;35:10;zaburi 12:ufunuo 20:4-6)
48. Mwisho baada ya miaka 1000 kuisha dhambi na kifo vitakuwa vimeondolewa kabisa na dunia atajwa na utukufu wa mungu (Habakuki 2:14;Ufunuo 21:1-5)

AMRI ZA KRISTO

1. Wapendeni adui zenu fanya mema kwa wakuchukiao (Mathoyo 5:44)
2. Usiziwe uoni mtu akikupiga shamu moja mgeuzie na lingine (mathayo 5:39,40)
3. Msijilipize kisasi bali iacheni ghadhabu upite niafadhali kudhurumiwa (warumi 12:18-19;1wakorintho 6;70
4. Mtia akikunyanganya vitu vyako usiombe akurudishe (luka 6:29-30)
5. patina na mshitaki wako upesi ukinyenyekea hata kama si kosa lako kwa ajili ya amani (mathayo 5:25;1wakorintho6;70

6. Usifanye kazi ili kuwa tajiri kuwa tayari kwa kila kazi njema wape wakuombao wasaicheni wanaonewa (1Timotheo 6:8;warumi 12;13;waebrania 13:16;yakobo 1:27)
7. msifanye wema wenu machani pa watu Basi wewe utaona sadaka usiopige pande mbele yako mkono wako wa kushoto usijue mkono wako wa kuume unachokifanya (mathay 6:1-4)
8. usimlipize mtu ovu kwa ovu ushinde uovu kwa jema (warumi 12:17)
9. wabarikini wanaowalaam laana isitoke kabisa vinywani mwenu (mathayo 5:44;warumi 12:14)
10. Usimrudishe mtu ovu kwa ovu au laumu kwa laumu bali wenye kubariki (1 petro 3:90
11. waebrania wanaowaudhi (mathayo 5:44)
12. msimugunukiane :msihukumu;msilaum;(yakobo5:9;mathayo 7:1)
13. wekeni mbali hasira uchungu na lugha yote chafu (waefeso 4;31;1petro 2:1)
14. Ungani dhambi namna ya dunia hii;msiipende dunia (warumi 12:2;1yohana 2:15)
15. kataa ubaya na tamaa za kidunia (Tito 2:12;mathayo 5:30)
16. watumwa watuni wale walio bwana zenu kwa jinsi ya mwili hata kwa mabwana wabaya (waefeso 6:5-80)
17. Msinie makuu bali jishughulishe na mambo yaliyo manyonge (warumi 12;16)
18. Msiwiwe na mtu chochote (warumi 13:7-8)
19. Kama ni dhambi (kama unafahamu au kusikia 0usione kwa wengine bali mwambie ndugu aliyekosa kuhusu jambo hilo kati yako nay eye tu kwa lengo la kupatanisha (mathayo 18:15;wagalatia6:1)
20. Mpende bwana mungu wako kwa moyo wako wote (mathayo 22:37)
21. Ombeni kila siku bila kukata tamaa ombeni kwa siri (luka 18:1 mathayo 6:7)
22. Mshukuruni mungu kwa kila jambo na mjua Mungu katika njia zako zote (waefeso 5:20;mithali 3:6)
23. Yoyote myatakayo mtendewe na watu nanyi watuendeni vivyo hivyo (mathyo 7:12)
24. Fuateni kielezo cha kristo na mfuate nyayo zake (1petro 2:21)
25. kristo akae kwa mingi ndani ya miyo yenu kwa maini (waefeso 3:170
26. Mpende kristo zaidi ya mambo yote ya dunia naam hata nafsi yako mwenyewe (luka 14:260
27. Mkiri kristo mbele za watu (luka 12 :8)
28. Jihadharini mioyo yenu isije ikalemewa na ulafi na ulevi na masumbufu ya maisha haya yasije yakadhaoofisha maoni yenu (luka 21:34-36;mathayo 24;44)
29. Mpende jirani yako kama unayojipenda (mathayo 22:390
30. Usijiweke ukuu kwa kila mmoja (mathayo 23;10-12)
31. Kila mtu asiangalie mambo yake mwenyewe bali kila mtu aangalie mambo ya wengine (wafilipi 2:4;wagalatia6:20
32. Nuru yenu na iangaze mbele za watu lishikeni neno la uzima Fanyeni mema mbele ya watu wote kila mpatapo nafasi (mathayo 5:16; Wafilipi2:16; wagaratia 6:10).

33. Kuwa wana wa Mungu wasio na lawama, udanganyifu usio na kati ya kizazi chenye ukaidi (wafilipi 2:15).
34. Kuwa mwanana kwa watu wote, awezaye kufundisha, mvumilivu awezaye kuwaonya watu kwa upole mwenye huruma na mwenye kusamehe (2Timotheo 2: 24; Tito 2:2; Waefeso 4: 32).
35. Muwe na kiasi na kukesha waamiifu na wapole (Wafilipi 4:5; 1petro 1:13; 5:8).
36. Uvueni uongo na mkaseme kweli kila mtu na jilani yake . wekeni mbali uongo wote (Waefeso 4: 25).
37. Lolote mfanyalo lifanyeni kwa moyo kama kwa bwana wala si kwawanadamu (Wakorosai 4:23)
38. Kesheni simama imara katika imani yanyeni kiume mkawe hodari furahini katika bwana siku zote (1wakolitho 16:13; wafilipi 4:4; wathesolanike 5: 6-10).
39. Jivikeni moyo wa rehema, unyenyekevu, upole , uvumilivumkichukiana na kusameheana (Wakolosai 3: 12 ; Warumi 12:12)
40. Fuateni amani na watu wote (waebrania 12: 15)
41. Furahini pamoja nao wafurahio; lieni pamoja nao waliao (Warumi 12:15).
42. Fuateni mambo yote yaliyo ya kweli, yoyoteyaliyo ya staha, yoyote yaliyo ya haki yoyote yaliyo safi, Yoyote yenye kumpendeza, yoyote yenye sifa njema ukiwapo wema wowote, ikiwapo sifa nzuri yoyote (wafilipi 4:8).
43. Ukimbieni uwasherati uchafu wowote wa kutamani, ulevi, aibu, maneno ya upuuzi na ubishi (Waefeso 5:3-4)
44. Lolote ulifanyalo fikilia matokeo yake kwa kuliheshimu jina la Mungu kwa watu , Fanyeni yote kwa utukufu wa Mungu (1wakoritho 10:31, 3:17)
45. Jihesabuni kuwa wafu kwa dhambi. Hivyo muwe hai kwa ajili ya nafsi zenu wenyewe bali kwaajili yake yeye aliye kufa akafufuka kwa ajili yao (Warumi 6: 11; Wakoritho 5:15)
46. Muwe na juhudi katika matendo mema, bila kuchoka siku zote mkidumu katika kazi ya Bwana. (Tito 2:14; Wagaratia 6:9)
47. Usimtukane mtu yeyote (Tito 3:2)
48. Neno la kristo likae kwa wingi mioyo yenu (Wakorosai 3: 16)
49. Maneno yenu yawe na neema siku zote (Wakolosai 3: 8; 4:6)
50. Nyenyekeeni kwa wenye uwezo na mamlaka na kutii na kuwa tayari kwa kila kazi njema watiini watu wenye mamlaka kwaajili ya bwana (Tito 3: I)
51. Iweni watakatifu katika mwenendo wenu wote (1petro 1:15-16)
52. Usimpe adui nafasi ya kulaaumu (1 Timotheo 5:14)ili kusaidia zaidi katika kuelewa kwako misingi rahisi ya mafundisho ya Biblia
    Tunatoa kitabu cha (kiingeleza)

(BIBLILIA INACHOFUNDISHA.” Imani ya wa christadelphian)

Kitabu hiki hushughurikia mafundisho ya msingi ya Biblia ya somo kwa somo mpangilio mzuri na wakueleweka. Maneno ya Biblia ya mekusanywa kwa kila somo na kuchapwa kwa ujumla wake na hivyo unaweza kuona nguvu ujumla wa Biblia wewe mwenyewe. Mwishoni mwa kitabu kuna orodha ya maneno yaliyo pangwa kwa mjibu wa alfabeti ya maada zilizomo na orodha ya manukuu yote kutoka kwenye Biblia kwaajili ya urahisi katika kufanya marejeo.

Kitabu hiki ni zana nzuri ya kukusaidia kupata wazo kuu halisi la Biblia inacho fundisha.

Baadhi ya maada 27 zilzomo katika kitabu hicho ni

.KRISTO- Mwana wa nani Yesu mtakatifu Yesu na Ibil Ufufuo na hukumu Hili ni fumbo la Israeli Ishara za kurudi upesi kwa kristoUfalme wa Mungu utafanana na nini?kwanini ningebatizwa ? Mfuasi wa Yesu na ulimwengu. Baada ya kupitia kozi ya kuichambua Biblia mwalimu wako atapenda takusaidia kwa kutumia kitabu hiki kingine Sura baada ya Sura na kujibu maswali yote ambayo waweza kuwa nayo. Kama unataka nakara moja itumwe kwako wasiliana na mwalimu wako wa kozi ya kuichambua biblia ("UVUMBUZI WA BIBLIA) au kwa : EXPLORING THE BIBLE . P.O BOX 20, MODBURY NORTH 50092 SOUTH AUTRALIA, AUSTRALIA

Email: Bible @exploingtheBible. Net

Biblia pia inacho fundisha na pia hupatikana kwa kupitia maktaba za christadelphians ulimwenguni pote. Kitabu kimetafasiriwa na kaka Rphael Mkeya wa ekelesia ya Mlowo- Mbozi ; Mbeya; Tanzania .

Email Simumkeya@yahoo.com.